

**Transkrypcja rozprawy z dnia 23 kwietnia 2026r.
w sprawie o sygn. SK 13/23**

Rozprawie przewodniczy Sędzia TK Bogdan Świączkowski.

Przewodniczący:

Otwieram rozprawę przed Trybunałem Konstytucyjnym w składzie tu obecnym w sprawie skargi konstytucyjnej R S o zbadanie zgodności art. 81 § 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.) stosowanego odpowiednio na podst. art. 1 par. 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, ze zm.) „w przedmiocie odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu przez stronę, która złożyła wniosek w trybie art. 78 § 1 k.p.k., w zakresie w jakim ogranicza on możliwość sądowej weryfikacji wydanych rozstrzygnięć poprzez uniemożliwienie poddania go kontroli instancyjnej”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 oraz z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.

Na rozprawę stawili się: w imieniu Skarżącego adwokat Anna Kuszmiruk, z substytucji adwokat Angeliki Kubik. W imieniu Sejmu nikt się nie stawił. Sejm o terminie rozprawy powiadomione prawidłowo. W imieniu Prokuratora Generalnego nikt się nie stawił. Prokurator o terminie rozprawy powiadomione prawidłowo. W kuriozalnym piśmie z dnia 7 kwietnia 2026 roku Prokurator poinformował Trybunał, że nie weźmie udziału w rozprawie. Pełnomocnictwo w aktach.

Trybunał Konstytucyjny informuje, że rozprawa transmitowana jest w Internecie. Czy w obecnym stadium postępowania Uczestnik postępowania ma wnioski formalne?

Pani Anna Kuszmiruk:

Nie, Wysoki Trybunale.

Przewodniczący:

Dziękuję. Przystępujemy zatem do wysłuchania uczestników postępowania. Udzielam głosu Pani Pełnomocnik Skarżącego.

Pani Anna Kuszmiruk:

Dziękuję. Wysoki Trybunale w ocenie Skarżącego artykuł 81 par. 1a Kodeksu postępowania karnego, w związku z artykułem 1 par. 2 Kodeksu karnego wykonawczego, w zakresie, w jakim przepis ten pozwala odmówić wyznaczenia obrońcy z urzędu osobie pozbawionej wolności, która nie jest w stanie samodzielnie ponieść kosztów takiej obrony w postępowaniu jednoinstancyjnym o charakterze represyjnym jest niezgodny z Konstytucją. Wysoki Trybunale, w imieniu Skarżącego chciałam podkreślić,

że w obecnym kształcie tych przepisów mamy do czynienia *de facto* z pozornością prawa do obrony, szczególnie w wyjątkowej sytuacji, w jakiej znalazł się Pan Skarżący, a mianowicie jest to szczególna sytuacja osoby pozbawionej wolności, gdzie w ocenie Skarżącego należałoby podwyższyć standardy obrony, a nie ograniczać te standardy. W efekcie Skarżący pozbawiony jest efektywnych gwarancji procesowych, co Skarżący również podkreślał w skardze konstytucyjnej w sytuacji, gdy przeciwko Skarżącemu prowadzone są postępowania dyscyplinarne zainicjowane przez Dyrektora zakładu karnego. Jedyne środki odwoławcze jest do sądu, gdzie tutaj Panu Skarżącemu odmówiono wyznaczenia obrońcy z urzędu, więc *de facto* nie był reprezentowany, jako że, jak wiadomo osoby pozbawione wolności nie doprowadza się najczęściej na posiedzenia takiego sądu, w związku z czym, w ocenie Pana Skarżącego, zostały naruszone, czy przepis ten, kwestionowana norma narusza wzorce kontroli z art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 42 ust. 2 Konstytucji oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji. Dziękuję.

Przewodniczący:

Dziękuję bardzo Pani Mecenas. Ze względu na nieobecność Prokuratora Generalnego proszę Sędziego Sprawozdawcę o przedstawienie jego stanowiska.

Sędzia Andrzej Zielonacki:

Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 Ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia. Tylko przytoczę mały fragment, który stanowi istotę tego stanowiska Prokuratora. Prokurator stwierdza, że skarga konstytucyjna nie może być przmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia, przede wszystkim w sprawie nieistnienia merytorycznych związków między zakwestionowaną treścią normy prawnej, a podjętym w sprawie rozstrzygnięciem oraz zarzucanym temu rozstrzygnięciu naruszeniem praw lub wolności konstytucyjnych. Skarga zdaniem Prokuratora Generalnego nie spełnia również wymogów formalnych określonych w art. 53 ust. 1, pkt 3 i 4 Ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ponieważ nie zawiera szczegółowego przedstawienia stanu faktycznego, którego dotyczy. I tak jak Pan Sędzia Przewodniczący zwrócił uwagę, Prokurator Generalny złożył również pismo z dnia 7 kwietnia 2026 roku, w którym stwierdził, że nie weźmie udziału w rozprawie przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Przewodniczący:

Dziękuję. Panie Sędzio, czy Pani Pełnomocnik chce się ustosunkować do przedstawionego stanowiska Prokuratora Generalnego?

Pani Anna Kuzmiruk:

Wysoki Trybunale, chciałabym tylko pokrótce odnośnie do argumentu zawartego w pierwszym piśmie Prokuratora Generalnego o istnieniu w tej sprawie dwuinstancyjności. Chciałam jedynie wskazać, że środek zaskarżenia w tej sprawie nie prowadzi do rozpoznania sprawy przez sąd wyższej instancji, a jedynie prowadzi do kontroli w ramach tego samego sądu. W związku z tym w ocenie Skarżącego zaistniał, w przypadku tej sprawy, brak dwuinstancyjności postępowania. Dziękuję.

Przewodniczący:

Dziękuję bardzo, Pani Mecenas. Następnie członkowie składu orzekającego mogą kierować pytanie do uczestnika postępowania. Czy ktoś z Panów Sędziów ma pytanie do uczestnika postępowania? Nikt nie ma pytań. W związku z powyższym proszę Uczestnika postępowania o sformułowanie wniosków końcowych.

Pani Anna Kuzmiruk:

Wysoki Trybunale ja wnoszę, tak jak w skardze konstytucyjnej.

Przewodniczący:

Dziękuję bardzo. Trybunał Konstytucyjny uznaje sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do wydania orzeczenia. Na tym zamykam rozprawę. Trybunał udaje się na naradę. Ogłoszenie orzeczenia nastąpi w dniu dzisiejszym o godzinie 11:40 na tej sali.